

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO
ĮSTATYMO NR. IX-751 71, 92 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) valstybėms narėms suteikta galimybė smulkiojo verslo įmonėms taikyti specialią schemą nuo PVM atleidžiant apmokestinamuosius asmenis, kurių metinė apyvarta neviršija tam tikros ribos. Nuo 2025 metų pagal PVM direktyvą įsigalioja taisyklė, pagal kurią bus leidžiama visoms valstybėms taikyti ribą iki 85 tūkst. eurų. Jos 284 straipsnis numato, kad „Valstybės narės gali neapmokestinti jų teritorijoje apmokestinamųjų asmenų tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų, jei tie apmokestinamieji asmenys yra įsisteigę toje teritorijoje ir jei tų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo metinė apyvarta valstybėje narėje neviršija tų valstybių narių nustatytos neapmokestinimo ribos. Ta riba negali viršyti 85 000 EUR arba lygiavertės sumos nacionaline valiuta.“

Lietuvoje šiuo metu taikoma 2014 metais nustatyta 45 tūkst. eurų riba, kurią pasiekę smulkieji verslininkai ir mažos įmonės turėtų registruotis pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtojais. Per pastarąjį dešimtmetį, kai ši suma nebuvo peržiūrima, susiklostė tokia situacija, kad veiklą vykdančios įmonės, kurių pajamos siekia iki 45 tūkst., negali mokėti konkurencingų atlyginimų, nes per šį laikotarpį rinkoje dirbančių asmenų atlyginimai ženkliai kilo, brango medžiagos, paslaugos ir energetiniai resursai.

Atkreiptinas dėmesys, kad pastaruosius keletą metų žymiai kilusi infliacija padarė nemažą neigiamą įtaką ir verslo sąlygoms, o ypatingai – smulkiesiems verslams. O šiuo metu tokios verslui sudarytos sąlygos trukdo plėtotis naujiems smulkiesiems verslams, neretai dėl to net ir stabdoma jų veikla ar pasitraukiama į „šešėlį“, siekiant išvengti didesnio apmokestinimo.

Reikia pažymėti, kad PVM sumoka galutiniai vartotojai (pirkėjai) – fiziniai asmenys ir juridiniai asmenys, kurie nėra PVM mokėtojai. Įmonė, kuri nėra PVM mokėtoja, yra kaip ir visi vartotojai (fiziniai asmenys), mokėdami už prekes ir paslaugas, į atskaitą negali įtraukti pirkimo PVM. Todėl iš esmės, didinant šią kartelę, valstybė PVM, surenkamo į valstybės biudžetą, neprarastų. Valstybė gautų papildomų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įmokų surinkimo.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, siūlome Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimą, kuriuo iki 60 tūkst. eurų pakelti kartelę, kurią pasiekę smulkieji verslininkai ir mažos įmonės turėtų registruotis PVM mokėtojais.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai yra Seimo nariai.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekto aptartų teisinių santykių reglamentavimas

Šiuo metu galiojančiame Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme nustatyta, kad taikoma 45 tūkst. eurų riba, kurią pasiekę smulkieji verslininkai ir mažos įmonės turėtų registruotis PVM mokėtojais.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

Nauju teisiniu reglamentavimu siūloma neregistruoti PVM mokėtoju už tiekiamas prekes ir teikiamas paslaugas, jei bendra atlygio už šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus neviršija 60 tūkst. eurų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta
Priėmus teikiamą Įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų rengimo tvarką, reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų neapibrėžiama.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisei

Įstatymo projekto nuostatos atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir parengimo terminai

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų rengti neprireiks.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks. Valstybė gaus papildomų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įmokų surinkimo.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis „PVM mokėtojas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Papildomų paaiškinimų nėra.

Teikia Seimo nariai